

2022_Anul AGÂRBICEANU (I):

tribunistul Ion Agârbiceanu, la 140 de ani de la naștere! - personalitatea artistică și publicistică paradigmatică pentru destinele tribunismului!

140 de ani de la naștere! 2022 - 1882

Ion Agârbiceanu

publicistul ale cărui scrieri se regăsesc în cele mai multe din „**Tribunele**” succesive!

Face parte din gruparea „**tinerilor oțeliți**”, angrenați în luptele politice din sânul P.N.R. din preajma războiului.

Este **personalitatea artistică și publicistică paradigmatică pentru destinele tribunismului!**

pe urmele lui **Ion Agârbiceanu**

1882 Cenade **1963 Cluj**

2022 **2022**

Anul Agârbiceanu Anul tinerilor oțeliți!

dr. Vasile Crișan șagunism - tribunism

Anul 2022, este dedicat de cotidianul „Tribuna” sărbătoririi a 140 de ani de la nașterea marelui scriitor și tribunist **Ion AGÂRBICEANU** (n.12 sept. 1882, în Cenade, jud. Alba – m.28 mai 1963, la Cluj). O continuare firească a seriei de articole despre trecutul cotidianului „Tribuna”, demarată în 2014. Iar pentru că marele scriitor a făcut parte din generația de politicieni - cunoscută ca gruparea „**tinerilor oțeliți**” - continuăm seria de articole despre lupta grupării de la „Tribuna”, pentru promovarea curentului intransigent în mișcarea națională. La început de an, urăm celui mai longeviv director al culturii sibiene - istoricului dr. Vasile Crișan (n. 7 ian. 1945) - multă sănătate și putere de muncă pentru a continua seria de lucrări „**Enciclopedie Tribuna**”. Pentru cititorii care nu dețin singura enciclopedie a unui cotidian din România - reproducem secvențe din biografia marelui tribunist sărbătorit: «Bunicul dinspre tată, Vasile Boariu, era originar din Agârbiciu, com. Axente Sever, jud. Sibiu, stabilit ca pădurar în Cenade. Tatăl său, Nicolae Agârbiceanu i-a continuat ocupația de „**vigil de pădure**”. Studii: Primele două clase primare și o parte din a III-a, le face la școala din Cenade (1888-1891), încheindu-le la Blaj (1891-1892). Liceul - la Blaj (1892-1900). Încă din perioada studiilor liceale debutează în iulie 1899 la **Unirea**, foaie bisericească-politică ce apărea la Blaj, cu articolul **Amintiri**; Facultatea de teologie a Universității din Budapesta (1900-1904); Facultatea de litere din Budapesta, secția de limbi clasice, istorie și română (1905). În perioada studiilor universitare activează în Societatea „**Petru Maior**”. Publică în **Tribuna, Tribuna**

literară, Gazeta Transilvaniei, Sămănătorul, al cărui program literar îi va influența opera literară, *Familia, Drapelul, Răvașul* din Cluj, *Ramuri* din Craiova, *Lupta* din Budapesta, *Viața românească* din Iași, *Revista politică și literară* din Blaj, *Cosânzeana* din Orăștie, *Falanga literară și artistică, Românul* de la Arad. Încă de la apariția sa, devine un statornic colaborator al *Luceafărului*, unde se impune ca prozator reprezentativ al tinerei generații de scriitori ardeleni și al revistei *Pagini literare*, ce apărea la Arad, începând din martie 1916. **Face parte din gruparea „tinerilor oțeliți”, angrenați în luptele politice din sânul P.N.R. din preajma războiului.** La cererea sa, mitropolitul Victor Mihaly de la Blaj îl numește paroh în Bucium-Șasa, în Munții Apuseni (1906-1910). Din mai 1910 se stabilește la Orlat, jud. Sibiu, ca preot paroh (1910-1916). Aici îl găesc evenimentele Primului Război Mondial. Întâmpină cu bucurie împreună cu enoriașii săi, în august 1916, unitățile armatei române în efemera lor ofensivă din sud-estul Transilvaniei și se retrage odată cu ele, împreună cu familia peste munți. După un scurt popas la Râmnicu-Vâlcea, urmează odiseea refugiului din Moldova, unde se stabilește o vreme la Roman (oct. 1916-iulie 1917), de unde trece cu scurte popasuri prin Elisabetgrad (Rusia) și Borogani, lângă Leova (aug.-dec.1917). Planul de emigrare în America îi este zădărnicit de izbucnirea revoluției din Rusia. Se alătură corpului de voluntari ardeleni și bucovineni de la Hârlău ca preot militar. În toată această vreme nu încetează să scrie și să publice în *Gazeta ostașului, Vestea nouă* (Roman), *Neamul românesc, România*. În 1919 se stabilește la Cluj. În perioada interbelică își continuă activitatea literară. În cotidianul *Patria*, al cărui director a fost între 1919 și 1927, a publicat în jur de 600 articole preponderent politice, dar și proză scurtă. Din 1920 colaborează constant la revista *Astrei – Transilvania*. Este prezent cu proză în publicațiile *Ramuri, Evoluția, Gândirea, Adevărul literar și artistic, Lamura, Cele trei Crișuri, Scrisul românesc, Propilee literare, Cuvântul, Cuvântul poporului, Cultura poporului, Darul vremii, România literară* (Aiud), *Societatea de mâine, Flori de crin* (Șimleul Silvaniei), *Făt-Frumos* (Suceava), *Țara noastră, Graiul moșilor, Gazeta ilustrată, Gând românesc, Brașovul literar și artistic, Clujul creștin, Familia, Blajul, Carpații, Albina, Cuget clar* (Noul „Sămănător”), *Revista Fundațiilor Regale, Ofensiva română, Unirea, Universul, Convorbiri literare, Vestea nouă, Biruința, Dacia rediviva*, ș.a. În iunie 1927 primește premiul național pentru proză. A fost timp îndelungat, începând din 1909, un statornic și activ membru al *Astrei*. Din 1912 este membru al secției literare, din 1925 - membru al comitetului executiv și secretar al secțiunilor literare-științifice (1928), apoi secretar general al *Astrei* până în aprilie 1940, când demisionează din Asociațiune. Membru fondator al Fundației „Dr. Ion Mihu” pentru ajutorarea ziariștilor români din Ardeal (1912) și președinte al Sindicatului presei române din Ardeal și Banat (1921). În iunie 1923 este ales în comitetul de conducere a Societății Scriitorilor Români, (...). La propunerea lui Sextil Pușcariu este ales membru corespondent al Academiei Române în secția literară (1919). Din iunie 1955 devine membru de onoare al Academiei R.P.R. După 1 Decembrie 1918 se angajează în viața politică în cadrele Partidului Național Român. În împrejurările în care Sibiul a devenit în primii ani de după unire sediul Consiliului Dirigent și al Marelui Sfat Național, oficiul Partidului Național Român, cotidianul *Patria* și-a stabilit aici sediul în primul an de apariție. Director al noii publicații era Ion Agârbiceanu iar prim-redactor Sebastian Bornemiza. Primul său număr apare la 1/14 februarie 1919. Începând din al doilea an de apariție ziarul își mută redacția la Cluj. Pentru activitatea desfășurată în anii războiului în corpul voluntarilor ardeleni, în apr. 1919, este decorat cu „**Coroana României**” în grad de cavalier. Face parte din comitetul executiv al Partidului Național Român, fiind ales pe listele acestui partid în mai multe legislaturi ale parlamentului României întregite. (...) După ce în

octombrie 1919 demisionează din parohia Orlat, este numit preot al parohiei greco-catolice din București iar în mai 1930, Mitropolia de Alba Iulia și Făgăraș îl numește protopop al parohiei centrale din Cluj, unde activează până în 1 sept. 1940, când se refugiază la Sibiu. Conform propriilor mărturisiri, anii petrecuți la Sibiu au fost cea mai productivă epocă din activitatea sa literară. În martie 1947, obține aprobarea din partea Episcopiei române unite Cluj-Gherla de a se reîntoarce la Cluj. Aici își continuă activitatea publicistică la *Tribuna*, *Steaua*, *Luceafărul*, ș.a. În 1954 i se decernează „**Ordinul Muncii**”, pentru „**merite deosebite în domeniul creației literare**”. **Cu prilejul împlinirii vârstei de 80 de ani i se conferă „Steaua Republicii Populare Române”, cl. I.**

În 28 mai 1963 se stinge din viață la Cluj. Ion Agârbiceanu este publicistul ale cărui scrieri se regăsesc în cele mai multe din „Tribunele” succesive. În 1899, *Calendarul poporului*, editat de *Tribuna*, îi publică poezia *Vre-un dor* (C.P., XIV, 1899, p. 135). În 1900 debutează în *Tribuna* sibiană și *Tribuna literară*. Între 1904 și 1912 este prezent în coloanele *Tribunei* din Arad în cadrul grupării „tinerilor oțeliți**”, pentru ca după Marea Unire să reaprindă flacăra *Tribunei* la Cluj, în anii premergători dictatului de la Viena (1938-1940). După reîntoarcerea din pribegie, îl regăsim încă din primul număr al noii *Tribune* de la Cluj (1957), unde colaborează până la sfârșitul vieții. **Este personalitatea artistică și publicistică paradigmatică pentru destinele tribunismului**».**

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2022-anul-agarbiceanu-i-tribunistul-ion-agarbiceanu-la-140-de-ani-de-la-nastere-personalitatea-artistica-si-publicistica-paradigmatica-pentru-destinele-tribunismului-162187.html>

Tribuna
Dintotdeauna pentru totdeauna!

Eveniment Actualitate Stiri de pe strada mea Sport Cultura Sanatate Timp liber Tribuna femeilor Descopera lumea

2022- Anul Agârbiceanu (I): tribunistul Ion Agârbiceanu, la 140 de ani de la naștere! - personalitatea artistică și publicistică paradigmatică pentru destinele tribunismului!

Marius HALMAGHI 03.01.2022 11:48 579 vizualizari 0 comentarii

În: *Tribuna*, 03 ianuarie 2022